

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення міської ради

17.03.2023

№

96

ПОЛОЖЕННЯ

про систему енергетичного менеджменту в м.Запоріжжя

1. Загальні положення

1.1. Метою Положення про систему енергетичного менеджменту в м. Запоріжжя (далі – Положення) є формування комплексного підходу щодо впровадження міської системи енергетичного менеджменту (далі – СЕНМ), енергетичної політики та енергетичного планування, що забезпечить:

- ефективне споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг;

- раціональне використання коштів на оплату енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг, впровадження заходів з енергоефективності;

- підвищення рівня енергетичної ефективності у будівлях та зменшення викидів CO₂;

- створення та функціонування механізмів матеріального стимулювання працівників до ефективного використання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг;

- своєчасну сертифікацію енергетичної ефективності будівель.

1.2. Положення розроблено відповідно до діючих стандартів з енергозбереження в Україні та встановлює вимоги до керівників та працівників організацій, установ, закладів та комунальних підприємств м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада щодо підтримання та покращення процедур аналізу ефективності енергоспоживання, підготовки та реалізації проєктів, направлених на підвищення ефективності енергоспоживання та забезпечення системного підходу до постійного підвищення енергетичних параметрів будівель на об'єктах комунальної власності міста Запоріжжя.

1.3. Дія Положення розповсюджується на виконавчі органи Запорізької міської ради, організації, установи, заклади та комунальні підприємства м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада (далі – Установи).

1.4. У цьому Положенні термін СЕНМ вживається у значенні Закону України «Про енергетичну ефективність» та Постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2021 №1460 «Про впровадження систем енергетичного менеджменту».

1.5. Система енергетичного менеджменту є багаторівневою організаційною структурою, до якої входять:

- заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради;

- департамент економічного розвитку Запорізької міської ради;

- керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕНМ та здійснення енергомоніторингу виконавчих органів Запорізької міської ради, яким підпорядковані організації, установи, заклади та комунальні підприємства м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада;

- керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕНМ та здійснення енергомоніторингу організацій, установ, закладів та комунальних підприємств м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада.

1.6. Особи, відповідальні за впровадження СЕНМ (далі – енергоменеджери), у своїй діяльності керуються чинним законодавством України, нормативними актами центральних органів влади, рішеннями Запорізької міської ради та її виконавчого комітету, розпорядженнями міського голови та цим Положенням.

1.7. Енергомоніторинг на об'єктах комунальної власності міста Запоріжжя здійснюється відповідно до Положення про порядок здійснення моніторингу фактичного споживання енергоресурсів організаціями, установами, закладами та комунальними підприємствами м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада, за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

1.8. Концепція енергетичного менеджменту м. Запоріжжя базується на циклі Демінга «Плануй-Впроваджуй-Перевірй-Дій» (Plan-Do-Check-Act, PDCA) – циклі безперервного покращання та передбачає включення СЕНМ в повсякденну організаційну практику бюджетних установ.

2. Функціонування системи енергетичного менеджменту

Безперервне циклічне функціонування системи СЕНМ включає оперативний контроль та аналіз показників енергоефективності, а також моніторинг реалізації енергоефективних проєктів. Для досягнення мети застосування процедури СЕНМ на відповідальних осіб покладаються наступні обов'язки :

2.1. Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради:

- організовує загальну координацію роботи відповідного підрозділу департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради, його взаємодію з виконавчими органами ради, комунальними підприємствами та бюджетними установами;

- забезпечує представництво міста в перемовинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями та іншими інституціями з питань енергоефективності;

- організовує контроль за загальним станом енергоефективності організацій, установ, закладів та комунальних підприємств м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада та станом реалізації проєктів з підвищення ефективності енергоспоживання.

2.2. Відповідний підрозділ у складі департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради:

в частині енергомоніторингу та контролю:

- забезпечує проведення поточного аналізу споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг за будівлями виявлення причини відхилень від норми та їх усунення;
- здійснює енергомоніторинг в будівлях за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, контроль та оцінку показників ефективності використання енергетичних ресурсів та комунальних послуг;
- здійснює контроль за проведенням інвентаризації будівель, які перебувають у володінні та/або користуванні (господарському віданні, оперативному управлінні) або належать до сфери управління Запорізької міської територіальної громади, із внесенням експлуатаційних та енергетичних характеристик до бази даних будівель;
- здійснює контроль за технічним станом будівель та впровадженням енергоефективних заходів;
- здійснює збір, внесення та актуалізацію в базі даних будівель відомостей щодо експлуатаційних та енергетичних характеристик;
- здійснює подання необхідних відомостей до бази даних національного фонду будівель відповідно до Закону України «Про енергетичну ефективність будівель»;
- забезпечує сертифікацію енергетичної ефективності будівель відповідно до Закону України «Про енергетичну ефективність будівель»;
- здійснює забезпечення обміну інформацією та публікацію інформації про споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг;

в частині енергетичного планування:

- здійснює енергетичне планування, прогнозування споживання енергетичних ресурсів;
- визначає потенціал економії енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг у будівлях;
- здійснює аналіз та погодження планів заходів (пропозиції) по впровадженню енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів на об'єктах бюджетної сфери для подальшого планування фінансування та затвердження відповідних програм Запорізькою міською радою;
- здійснює контроль за досягненням індикативних та операційних цілей систем енергетичного менеджменту;
- виконує розрахунки базових рівнів споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг у будівлях;
- здійснює аналіз та погодження пропозицій перегляду встановлених лімітів споживання енергетичних ресурсів та комунальних послуг;
- проводить моніторинг публічних закупівель енергоспоживчої продукції (товарів, енергії) та послуг, пов'язаних із споживанням енергії, з дотриманням критеріїв енергоефективності;

- здійснює моніторинг, розрахунки і оцінку показників ефективності використання енергетичних ресурсів;
- розробляє системи мотивації ефективного енергоспоживання;
- здійснює підготовку і контролює виконання передбачених законодавством процедур щодо забезпечення енергосервісу у відповідних будівлях (у разі наявності діючих енергосервісних договорів);
- здійснює контроль за підготовкою до укладення договорів з підприємствами — постачальниками енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг у межах затверджених лімітів споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг;
- розробляє, розповсюджує та впроваджує інформаційні матеріали та навчальні програми, спрямовані на формування відповідального та ощадного ставлення до споживання енергетичних ресурсів та комунальних послуг;
- забезпечує навчання персоналу структурних підрозділів та енергоменеджерів бюджетних установ.

2.3. Керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕНМ та здійснення енергомоніторингу виконавчих органів Запорізької міської ради, яким підпорядковані організації, установи, заклади та комунальні підприємства м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада:

- організовують роботу підпорядкованих організацій, установ, закладів та комунальних підприємств в частині впровадження СЕНМ та ведення енергомоніторингу;
- узагальнюють списки енергоменеджерів підпорядкованих організацій, установ, закладів та комунальних підприємств, які надаються до департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради із зазначенням необхідних реквізитів та контактів (назва підпорядкованого підприємства, організації, установи та закладу, П.І.Б., посада, номери стаціонарного та мобільного телефонів, електронна адреса). У разі внесення змін до відповідної інформації інформують департамент економічного розвитку Запорізької міської ради протягом десяти робочих днів з моменту внесення таких змін;
- здійснюють контроль внесення відповідних змін та доповнень до посадових інструкцій призначених осіб в частині виконання функцій енергоменеджерів, визначених даним Положенням;
- здійснюють контроль за виконанням енергоменеджерами підпорядкованих організацій, установ, закладів та комунальних підприємств покладених функцій;
- проводять аналіз ефективності використання енергоресурсів по відношенню до аналогічного періоду минулого року;
- здійснюють документований облік наявності і технічного стану приладів обліку енергетичних (газ, тепла енергія, електрична енергія) та комунальних (холодна та гаряча вода) ресурсів та енергоспоживаючого обладнання (паспорти, акти технічних перевірок, пломбувань тощо);

- здійснюють контроль за технічним станом будівель, проводять періодичні огляди підпорядкованих об'єктів з питань дотримання організаційних заходів з енергозбереження та визначають проблемні місця за результатами оглядів;

- щорічно до 01 листопада поточного року розробляють та надають до департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради план заходів (пропозиції) по впровадженню енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів, у тому числі капітальні та поточні ремонти, на об'єктах на наступний рік та щокварталу до 10 числа місяця наступного за звітним кварталом інформують департамент економічного розвитку Запорізької міської ради про їх виконання;

- контролюють ефективність реалізації проектів з підвищення ефективності енергоспоживання;

- здійснюють визначення потенційних об'єктів енергосервісу, які потребують впровадження енергоефективних заходів, та щоквартально надають відповідну інформацію до департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради;

- за наявності укладеного енергосервісного договору (ЕСКО контракт) здійснюють моніторинг його реалізації та щомісячно надають інформацію щодо досягнутої економії енергоресурсів до департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради;

- здійснюють підготовку та/або укладення договорів з підприємствами - постачальниками енергії, енергетичних ресурсів та комунальних послуг у межах затверджених лімітів споживання;

- проводять інвентаризацію будівель, які перебувають у володінні та/або користуванні (господарському віданні, оперативному управлінні) або належать до сфери їх управління, контролюють внесення експлуатаційних та енергетичних характеристик до бази даних будівель;

- проводять розрахунки базових рівнів споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг будівлями.

2.4. Керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕнМ та здійснення енергомоніторингу організацій, установ, закладів та комунальних підприємств м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада та підпорядкованих виконавчим органам Запорізької міської ради:

- здійснюють збір, внесення та актуалізацію в базі даних будівель відомостей щодо експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель;

- здійснюють систематичний оперативний контроль за споживанням енергетичних ресурсів за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення;

- здійснюють збір та внесення даних про енергоспоживання та умови мікроклімату в приміщеннях, а також про виникнення аварійних ситуацій;

- беруть участь у контролі за виконанням технічного обслуговування інженерних систем, а також інших заходів, пов'язаних з підвищенням ефективності енергоспоживання;

- надають пропозиції щодо підвищення ефективності енергоспоживання на своєму об'єкті;

- ведуть документований облік наявності і технічного стану приладів обліку енергетичних ресурсів та енергоспоживаючого обладнання (паспорти, акти технічних перевірок, пломбувань тощо).

- забезпечують енергоефективну експлуатацію високотехнологічного обладнання.

3. Фінансове забезпечення системи енергетичного менеджменту

3.1. Фінансове забезпечення організаційних та технічних заходів з енергоефективності в організаціях, установах, закладах та комунальних підприємствах м. Запоріжжя здійснюється відповідно до бюджетних програм, а також шляхом залучення коштів міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги.

3.2. Проведення публічних закупівель енергоспоживчої продукції (товарів, енергії) та послуг, пов'язаних із споживанням енергії, здійснюється відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

4. Енергетичний менеджмент комунальних підприємств Запорізької міської ради

4.1. Комунальні підприємства, які є самостійними господарюючими суб'єктами з правами юридичних осіб, підпорядковані, підзвітні та підконтрольні Запорізькій міській раді впроваджують систему енергетичного менеджменту на підставі та згідно з вимогами чинного законодавства, керуючись ДСТУ ISO 50001:2020 (ISO 50001:2018, IDT) «Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання» та національними стандартами, що регламентують діяльність в сфері енергетичного менеджменту.

4.2. Керівники комунальних підприємств визначають осіб, відповідальних за впровадження СЕНМ, у тому числі енергомоніторингу та надають інформацію до департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради із зазначенням необхідних реквізитів та контактів (назва комунального підприємства, П.І.Б., посада, номери стаціонарного та мобільного телефонів, електронна адреса) для подальшої комунікації.

4.3. Керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕНМ та енергомоніторинг комунальних підприємств надають до департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради:

- щомісячно до 20 числа місяця, наступного за звітним, обсяги споживання енергетичних ресурсів, у тому числі окремо на власні потреби;

- щорічно до 01.11 поточного року план заходів (пропозиції) по впровадженню енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів на об'єктах на наступний рік та щокварталу до 10 числа місяця наступного за звітним місяцем кварталу звіт про їх виконання.

4.4. При розробці плану заходів (пропозицій) по впровадженню енергозберігаючих заходів повинні бути враховані рекомендації відповідного

підрозділу у складі департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради.

4.5. Впровадження систем енергетичного менеджменту в комунальному підприємстві є однією з умов отримання бюджетної підтримки (допомоги) на впровадження енергоефективних заходів.

5. Відповідальність

5.1. Керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕнМ та здійснення енергомоніторингу виконавчих органів Запорізької міської ради, яким підпорядковані організації, установи, заклади та комунальні підприємства м. Запоріжжя несуть персональну відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язків, визначених пунктом 2.3. Положення.

5.2. Керівники та особи, відповідальні за впровадження СЕнМ та здійснення енергомоніторингу організацій, установ, закладів та комунальних підприємств м. Запоріжжя, Власником (Засновником) яких є Запорізька міська територіальна громада та підпорядкованих виконавчим органам Запорізької міської ради несуть персональну відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язків, визначених пунктом 2.4. Положення.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ